

Organizace informací XI

Záznam podle ISBD

Hlavní záhlaví

[Unifikovaný název]

Hlavní název = Souběžný název : další názvová informace. Číslo části/sekce díla, Název části díla / první údaj o odpovědnosti ; další údaje o odpovědnosti. -- Označení vydání. -- První místo vydání : první nakladatel, datum vydání. – Rozsah : další fyzické údaje. -- (Hlavní název edice / údaj o odpovědnosti v edici, ISSN edice ; číslování v rámci edice. Název subedice ; číslování v rámci subedice). -- Poznámky.-- Standardní číslo

Vedlejší záhlaví

MDT

Bibliografický záznam

Se skládá z

- Popisných údajů
- Selekčních údajů
- Obsahové charakteristik

Bibliografický popis

1. Oblast údajů o názvu a odpovědnosti
2. Oblast údajů o vydání
3. Oblast specifických údajů
4. Oblast nakladatelských údajů
5. Oblast údajů fyzického popisu
6. Oblast údajů o edici
7. Oblast údajů poznámky
8. Oblast údajů o standardním (nebo alternativním) čísle a dostupnosti

Zásady bibliografického popisu

- Obecně by měl být vytvořen samostatný bibliografický popis pro každé provedení.
- Pro bibliografický popis je typické, že by měl být založen na jednotce reprezentující provedení a může zahrnovat atributy náležející prezentovanému dílu a vyjádření.
- Popisné údaje bibliografického záznamu mají odpovídat schválenému mezinárodnímu standardu.
- Popis může mít několik úrovní úplnosti v souladu s účelem katalogu či typem bibliografického souboru. Uživatel by měl být o úrovni úplnosti informován.

Selekční údaje

- Slouží k vyhledávání
- **Jmenné selekční** údaje dělíme na
 - Personální záhlaví (obsahuje jméno osoby)
 - Korporativní záhlaví (obsahuje jméno korporace)
 - Názvové záhlaví (obsahuje názvy entit 1 typu)
- **Věcné selekční údaje** dělíme na
 - systematické
 - předmětové

Obsahová charakteristika

- anotace
- referát

Katalogizační záznam

- Bibliografický záznam + lokační a exemplářové údaje
= **katalogizační záznam.**
- Lokační údaje
 - SIGLA
 - Signatura
- Exemplářové údaje
 - Přírůstkové číslo
 - Označení svazku nebo ročníku
 - Zvláštnosti pojící se s danou jednotkou

Služební údaje

Funkce katalogu

- najít bibliografické zdroje ve sbírce jako výsledek vyhledávání prostřednictvím atributů nebo vztahů mezi zdroji;
- identifikovat bibliografický zdroj nebo jeho agenta (tj. potvrdit, že určitá entita popsaná v záznamu odpovídá hledané entitě, nebo odlišit dvě a více entit s podobnými charakteristikami);
- vybrat bibliografický zdroj, který odpovídá potřebám uživatele (tj. vybrat zdroj, který splňuje požadavky uživatele s ohledem na médium, obsah, nosič atd. nebo vyloučit zdroje, které těmto požadavkům neodpovídají);
- získat přístup k popsané jednotce (tj. poskytnout informaci, která umožní uživateli získat jednotku k vypůjčení nebo elektronickému zpřístupnění prostřednictvím on-line propojení se vzdáleným zdrojem); nebo získat autoritní či bibliografické údaje nebo přístup k nim;
- navigovat uživatele v rámci katalogu i mimo něj (tj. prostřednictvím logického uspořádání bibliografických a autoritních údajů a jasnou prezentací způsobu, jak se v katalogu pohybovat, včetně prezentace vztahu mezi díly, vyjádřeními, provedeními, jednotkami, osobami, rodinami, korporacemi, koncepty, objekty, událostmi a místy).

Informativnost bibliografického záznamu

- Bibliografický záznam poskytuje pravdivou nebo nepravdivou informaci
- Dante je autor Božské komedie – pravda
- W. Shakespeare je autor Božské komedie – nepravda
- Jaký elementární útvar má pravdivostní hodnotu?
 - Znak (Dante) či pojem nikoliv
- Pravdivostní hodnota – když něco nějaké věci přisuzujeme či upíráme - soud
- *Dante Alighieri byl italský básník. William Shakespeare není autorem Božské komedie. Člověk je živočich rozumný.*

Soud

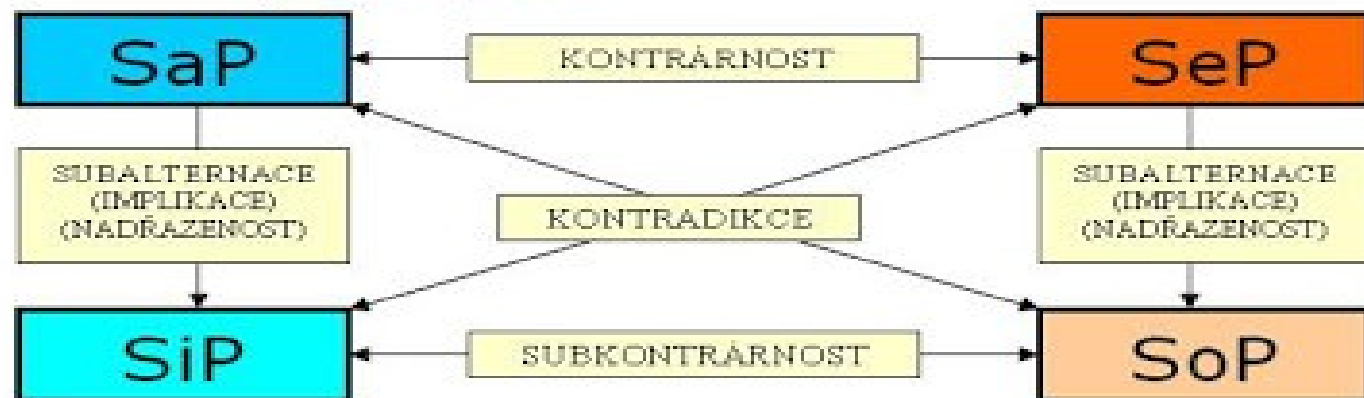
- Spojuje či rozlučuje pojmy
 - Jde o myšlenkový útvar (spojení formálních znaků)
 - Je vyjádřen instrumentálními znaky (větou)
 - Nabývá hodnoty pravda či nepravda na základě faktů – reality samotné
-
- Subjekt – spona – predikát
 - Subjekt – zastupuje věci
 - Spona slučuje či rozlučuje S a P
 - Predikát – jde o pojem

Dělení soudů

			DĚLENÍ PODLE KVALITY	
			KLADNÉ	ZÁPORNÉ
DĚLENÍ PODLE KVANTITY	GENERÁLNÍ SOUDY	OBEČNÉ	<i>Každé S je P</i> SaP	<i>Žádné S není P</i> SeP
		ČÁSTEČNÉ	<i>Některé S je P</i> SiP	<i>Některé S není P</i> SoP
INDIVIDUÁLNÍ SOUDY			<i>S je P</i> (SaP)	<i>S není P</i> (SeP)

Vztahy mezi soudy

- Kontrárnost:** vztah mezi soudy, které nemohou být oba pravdivé, ale mohou být oba nepravdivé (existuje třetí možnost).
- Kontradikce:** vztah mezi soudy, které nemohou být oba pravdivé, ani oba nepravdivé (právě jeden z nich je pravdivý).
- Subkontrárnost:** vztah mezi soudy, které mohou být oba pravdivé, ale nemohou být oba nepravdivé.
- Subalternace:** Subalternující (podřazený) soud vyplývá ze subalternovaného (nadřazeného) soudu.

Subjekt

- Jak se vztahuje termín k realitě - supozice
- **Supozice prostá** – termín se vztahuje k pojmu (spravedlnost je chvályhodná)
- **Supozice personální** – termín se vztahuje k rozsahu pojmu
 - Singulární (Sokrates je smrtelný)
 - Obecná (Lidé jsou smrtelní)
- **Supozice materiální** – termín se vztahuje k sobě samému (Člověk je dvojslabičný)

Příklady

Supozice prostá (u abstraktních entit jako je dílo, provedení, koncept): *Informační věda je předmětem knihy Informace, komunikace a myšlení.*

Supozice personální singulární (u osob či objektů): *Jiří Cejpek je autorem knihy Informace, komunikace a myšlení.*

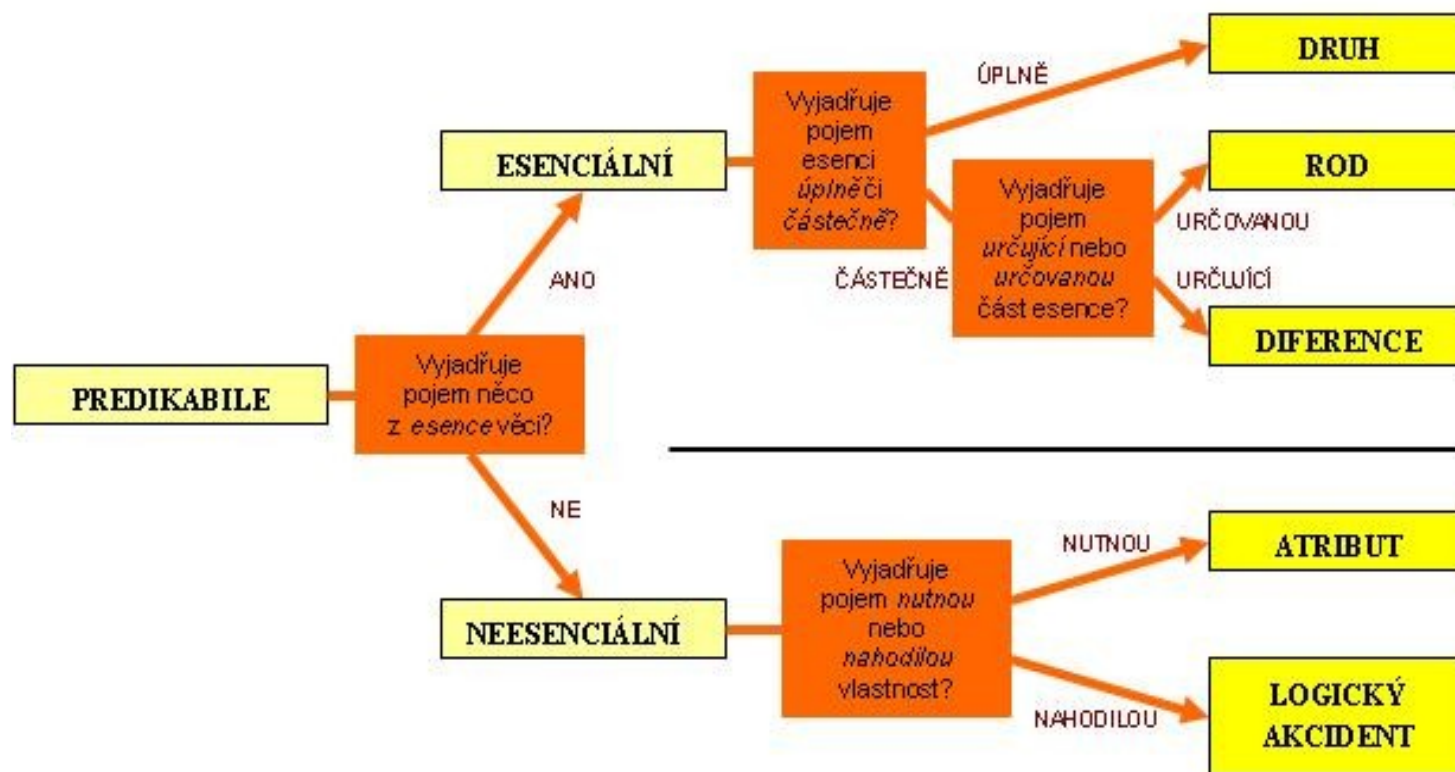
Supozice personální obecná (u entit jako je korporace, akce, objekt): *Karlova Univerzita [jde o agregát označený kolektivním pojmem] je vydavatelem knihy Informace, komunikace a myšlení.*

Supozice materiální: *"Jiří Cejpek" je jméno autora knihy Informace, komunikace a myšlení.*

Predikát

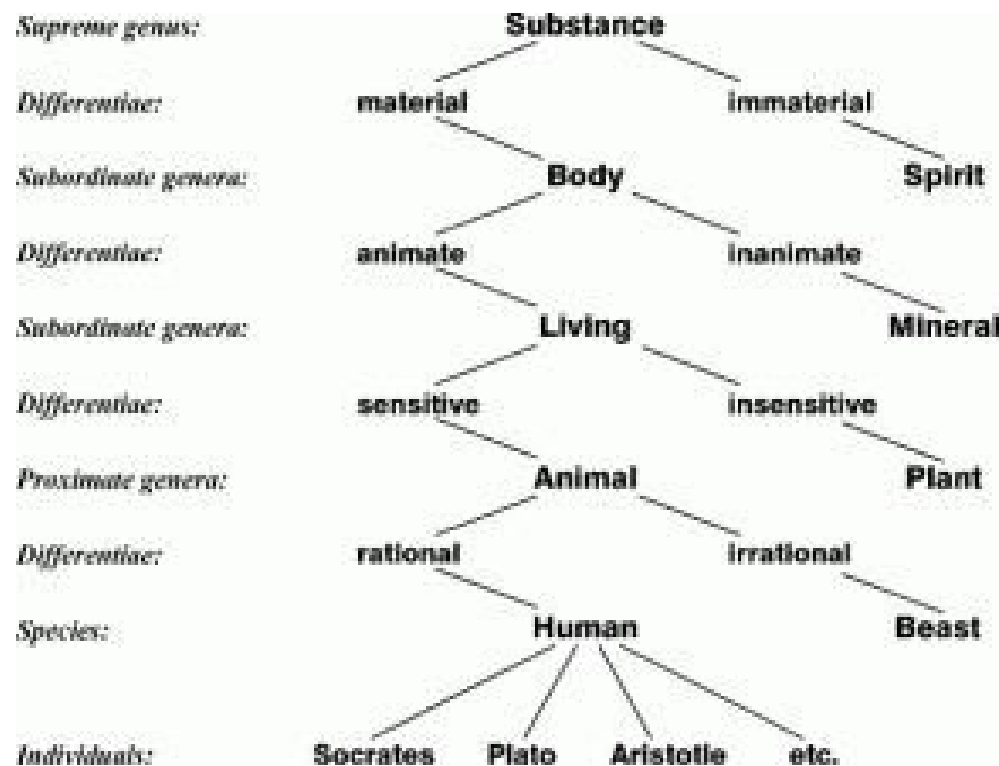
- To, co se o subjektu dá vypovídat
- Dá se o něm vypovídat to, co je s ním nějak totožené
- Nejde o fyzickou část (Jan je Janova hlava)
- Celek je neinformativní (Jan je Jan)
- Jde o tzv. metafyzickou část
- Predikát je logický objekt je abstraktní, subjekt je konkrétní věc
- To, co má predikát ve stavu abstraktnost, musí mít subjekt ve stavu konkrétnosti (Jan je člověk)

Typy predikátů

Porfyriův strom

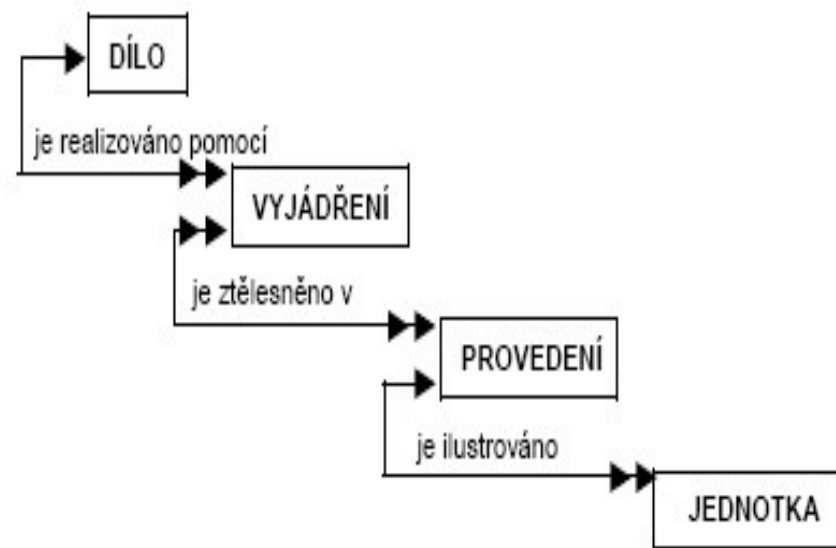
- Tato klasifikace je založena na samotné realitě, kde reálně existují substance a akcidenty sdružené v druhy a rody (viz 3. přednášku). Od kategorie substance můžeme dojít sestupem a postupným určováním rodů a druhů až k empirickému individuu. Vyjadřuje se to obvykle pomocí tzv. Porfyriova stromu.

Rody a druhy a difference ve FRBR

- Dílo a vyjádření můžeme chápat jako určité kvazi-rody. Provedení je kvazi-druhem, jednotka potom konkrétním individuem (v širokém smyslu: může být individuem i agregátem). Realizace, ztělesnění a ilustrování jsou druhové kvazi-diference. Spojením nejbližšího rodu a druhové difference můžeme vytvářet abstraktní definice. Jednotka je ilustrované provedení. Provedení je ztělesněné vyjádření. Vyjádření je realizované dílo.

Platí, že bibliografické záznamy se vytvářejí zejména na **provedení**, tedy jisté kvazi-druhy. Je to proto, že ty plně vystihují "esenci" dokumentu. "Rody" jako dílo a vyjádření jsou o provedeních predikovány, jednotky jsou rozsahem bibliografického záznamu.

Pravda bibliografického záznamu

- Bibliografický záznam – soubor instrumentálních znaků označujících množinu soudů
- Subjekty = entity
- Predikáty = atributy a vztahy
- Pokud odpovídá soud realitě, je pravdivý
- Bibliografický záznam je pravdivý tehdy, když všechny obsažené soudy odpovídají realitě

Tarského korespondenční teorie pravdy

- *Věta „sníh je bílý“ je pravdivá tehdy a jen tehdy, když sníh je bílý.*
- *„Sníh je bílý“ je označení věty v metajazyce*
- *Sníh je bílý je věta označující soud*
- *Věta je pravdivá, když označuje soud, který je pravdivý. Soud je pravdivý, když identifikace subjektu s predikátem odpovídá realitě.*

Záznam a soudy

Cejpek, Jiří, 1928-2005

Informace, komunikace a myšlení : úvod do informační vědy / Jiří Cejpek. -- 2., přeprac. vyd. -- Praha : Karolinum, 2005. -- 233 s.

802461037X

.. -- Obsahuje bibliografické odkazy a rejstřík. -- Vydavatel: Univerzita Karlova v Praze.

* informační věda

* knihovnictví

* sociální komunikace

* informační společnost

* informační technologie -- sociální aspekty

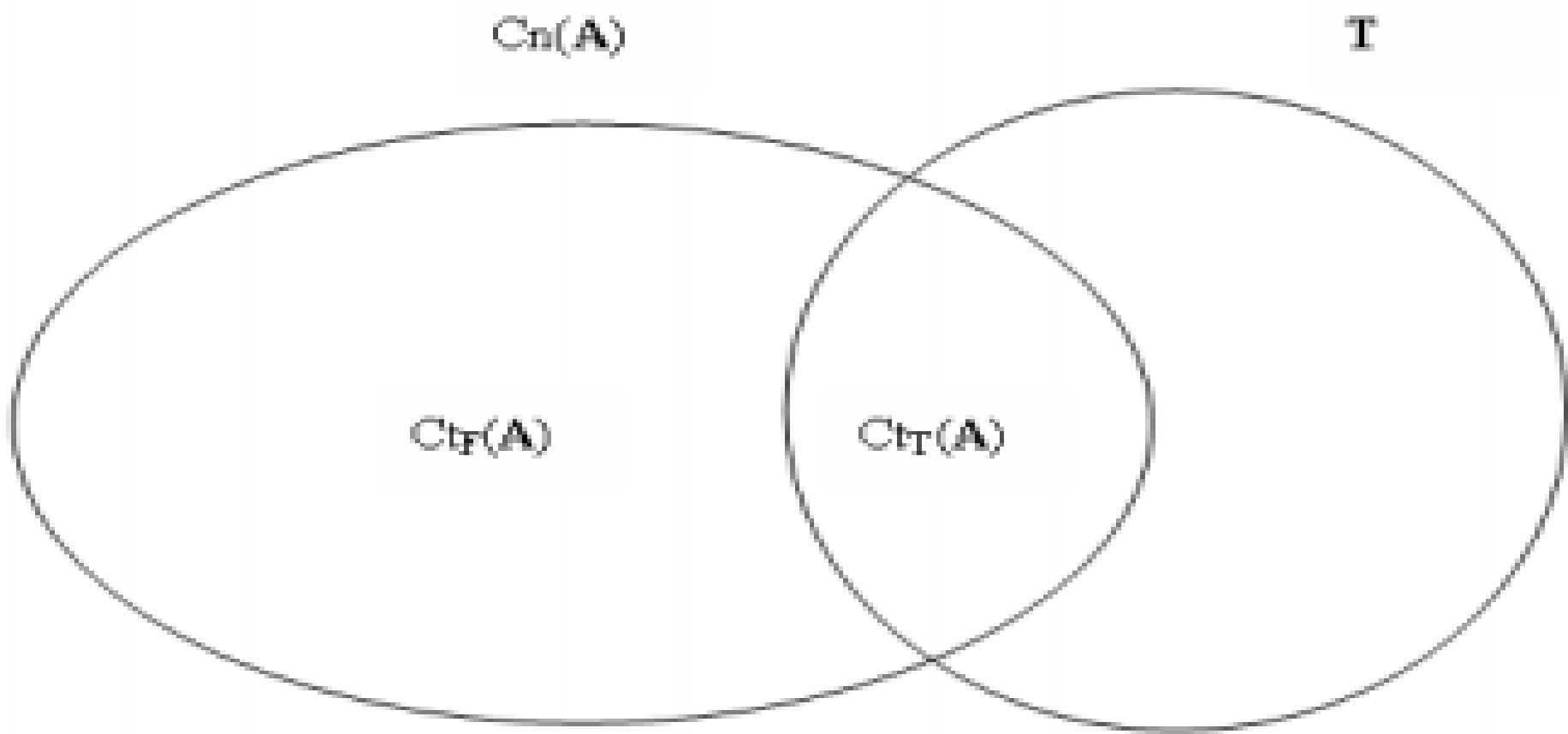
* učebnice vysokých škol * e-prezentační

- IKaM je napsána Jiřím Cejpkem.
IKaM se jmenuje "Informace, komunikace a myšlení : úvod do informační vědy". (je jmenující se).
KaM vyšla ve druhém přepracovaném vydání. (je vyšedší).
KaM vyšla v Praze.
KaM byla vydána nakladatelstvím Karolinum.
KaM vyšla v roce 2005.
KaM má 233 stran.
KaM obsahuje bibliografické odkazy a rejstřík.
KaM byla vydána Univerzitou Karlovou v Praze.
KaM má ISBN 80246107X.
KaM má za předmět informační vědu a knihovnictví a sociální komunikaci a informační společnost a informační technologie z hlediska sociálních aspektů.
KaM je učebnicí vysokých škol.
KaM je dostupná prostřednictvím e-prezentačky.
(!Pozor, pravděpodobně jde o nepravdivý soud!)

Pravdivost a pravděpodobnost

- Bibliografický záznam je pravdivý, když všechny věty, kterými jsou označeny jednotlivé soudy jsou pravdivé.
- Bibliografický záznam je nepravdivý, když žádná z vět, kterými jsou označeny jednotlivé soudy, není pravdivá.
- Pokud je nějaký soud nepravdivý a nějaký pravdivý, můžeme považovat bibliografický záznam za více či méně pravděpodobný na základě Popperova pojetí verisimilitudo

Verisimilitudo

Srovnání

$Ct_T(\mathbf{A}) \subset Ct_T(\mathbf{B})$ a $Ct_F(\mathbf{B}) \subseteq Ct_F(\mathbf{A})$

nebo

$Ct_T(\mathbf{A}) \subseteq Ct_T(\mathbf{B})$ a $Ct_F(\mathbf{B}) \subset Ct_F(\mathbf{A})$

